

Inhoud

INLEIDING	1
DEEL I. DE SAMENSTELLING VAN DE GEMEENTERAAD	5
HOOFDSTUK 1. AANTAL GEMEENTERAADSLEDEN	7
HOOFDSTUK 2. DE INSTALLATIEVERGADERING VAN DE GEMEENTERAAD	11
1. Bijeenroeping van de nieuwe gemeenteraad	11
1.1. Bijeenroeping als er geen bezwaar is ingediend tegen de verkiezingen	12
1.2. Bijeenroeping na bezwaar tegen de verkiezingen	14
1.3. Bijeenroeping onder voorbehoud	15
2. Agenda van de installatievergadering	16
3. Onderzoek van de geloofsbrieven en eedaflegging	17
3.1. Onderzoek van de geloofsbrieven	17
3.2. Eedaflegging	18
3.3. Rangorde	22
3.4. Vaststelling van de fracties	24
4. Overige punten op de installatievergadering	26
4.1. Verkiezing van de schepenen	26
4.2. Aanduiding van de burgemeester	27
4.3. Verkiezing van de leden van de politieraad (optioneel)	27
HOOFDSTUK 3. ONVERENIGBAARHEDEN	29
1. De onverenigbaarheid toegelicht	29
2. Onverenigbaarheden met het ambt	31
2.1. De onverenigbare ambten zoals bepaald in het decreet over het lokaal bestuur	31
2.1.1. Onverenigbaarheid met specifieke ambten bij een ‘hogere’ overheid	31
2.1.2. Onverenigbaarheden met betrekking tot de rechterlijke macht	32
2.1.3. Onverenigbaarheden met betrekking tot de politiezone waartoe de gemeente behoort	35
2.1.4. Onverenigbaarheden met betrekking tot de personeelsleden van de gemeente	35
2.1.5. Onverenigbaarheid met de districtsraad	37
2.1.6. Onverenigbaarheid tussen het lidmaatschap van de gemeenteraad en de uitoefening van een gelijkaardig mandaat in een andere lidstaat van de Europese Unie	38
2.1.7. Onverenigbaarheid met leidende functie in woonmaatschappij of intergemeentelijk samenwerkingsverband	39
2.2. Onverenigbaarheden in andere regelgeving dan het decreet over het lokaal bestuur	40
3. Onverenigbaarheid omwille van bloed- of aanverwantschap	43
3.1. Toepassingsgebied	46
3.2. Temporele voorwaarde	46
3.3. Voorrangsregeling	47
4. Opvolging van een raadslid dat zich in een situatie van onverenigbaarheid bevindt	49

HOOFDSTUK 4. DE VERHINDERING EN PLAATSVERVANGING VAN RAADSLEDEN	51
1. Algemeen	51
2. De verhinderingsgronden	51
2.1. De facultatieve verhinderingsgronden	52
2.2. De verhinderingsgronden van rechtswege	55
3. Op welk moment gaat de verhindering in en volgt de vervanger op?	56
4. Wie volgt het verhinderd raadslid op?	58
5. Statuut van de plaatsvervanger	59
HOOFDSTUK 5. DE AFSTAND VAN HET MANDAAT	61
1. Inleiding	61
2. Uitdrukkelijke afstand van het mandaat	62
3. Stilzwijgende afstand van het mandaat	63
4. Afstand wegens onverenigbaarheid	65
5. Gevolgen van de afstand van het mandaat	65
HOOFDSTUK 6. DUUR EN EINDE VAN HET MANDAAT	67
1. Algemene principes	67
2. Einde van het mandaat	67
2.1. Het verstrijken van de termijn van het mandaat	67
2.2. Het overlijden	68
2.3. De ontbinding van de gemeenteraden	68
2.4. Het ontslag	68
2.5. Het verlies van één van de verkiesbaarheidsvoorwaarden	71
2.6. Het aanvaarden van een onverenigbare betrekking	75
2.7. Huwelijk tussen raadsliden	77
3. Continuïteit van het mandaat	77
HOOFDSTUK 7. DE ONDEELBAARHEID VAN HET MANDAAT VAN GEMEENTERAAD EN RAAD VOOR MAATSCHAPPELIJK WELZIJN	79
1. Integratie gemeente-OCMW leidt tot identieke samenstelling van raden	79
DEEL II. DE WERKING VAN DE GEMEENTERAAD	81
HOOFDSTUK 8. DE VOORZITTER VAN DE GEMEENTERAAD	83
1. De verkiezing van de voorzitter van de gemeenteraad	83
2. De taak van de voorzitter van de gemeenteraad	86
2.1. Algemeen	86
2.2. Taak voorafgaand aan de vergadering	88
2.3. Het voorzitten van de vergadering	88
2.4. Het leiden van de besprekingen	90
2.5. Het handhaven van de orde	92
2.6. Het sluiten van de vergadering	94
3. De constructieve motie van wantrouwen tegen de voorzitter van de gemeenteraad	95
HOOFDSTUK 9. DE RECHTEN VAN RAADSLEDEN	97
1. Algemeen	97
2. Het initiatiefrecht: toegevoegde agendapunten	98
2.1. Principe	98
2.2. Voorwaarden	99

2.2.1.	Het toegevoegd punt moet van gemeentelijk belang zijn	99
2.2.2.	Temporele voorwaarde	100
2.2.3.	Toegelicht voorstel van beslissing	100
2.3.	Behandeling van het toegevoegd agendapunt	101
3.	Het inzagerecht	101
3.1.	Algemeen	101
3.2.	De omvang van het inzagerecht	102
3.2.1.	Algemeen principe: alle dossiers, stukken en akten die het bestuur van de gemeente betreffen en in het bezit zijn van de gemeente	102
3.2.2.	Onderscheidend criterium: documenten van gemeentelijk of gemengd belang	104
3.2.3.	Algemene restricties op het inzagerecht	105
3.2.4.	Modaliteiten opgenomen in het huishoudelijk reglement	106
3.2.5.	Inzagerecht en GDPR	108
3.2.6.	Inzagerecht en geheimhouding	109
3.3.	Onderscheid tussen het inzagerecht en het recht op openbaarheid van bestuur	110
4.	Het vraag- en interpellatierecht	111
5.	Het bezoekrecht	117
6.	Amendementen	118
7.	Bijstand door een vertrouwenspersoon	119
HOOFDSTUK 10. DE BIJENROEPING VAN DE GEMEENTERAAD		121
1.	Algemene principes	121
2.	De gewone bijeenroeping door de voorzitter van de gemeenteraad	121
2.1.	De bevoegdheid van de voorzitter tot bijeenroeping	121
2.2.	De vermeldingen in de oproeping	122
3.	De verplichte bijeenroeping	125
3.1.	De bijeenroeping op verzoek van een derde van de gemeenteraadsleden	125
3.2.	De bijeenroeping op verzoek van een vijfde van de zittinghebbende leden bij het uitblijven van een bijeenroeping van een nieuwe gemeenteraadszitting	126
3.3.	Op verzoek van het college van burgemeester en schepenen	126
3.4.	Op verzoek van de burgemeester	127
3.5.	Weigering tot oproeping	127
4.	Wijze van oproeping	127
4.1.	Exclusieve bevoegdheid van de voorzitter	127
4.2.	Termijn van oproeping	128
4.3.	Inhoud van de oproeping	130
4.4.	Wijze van oproeping	131
5.	De bekendmaking van de vergadering	131
6.	De sanctie bij het niet naleven van de vormvereisten	132
HOOFDSTUK 11. DE PLAATS VAN DE GEMEENTERAAD		133
1.	De fysieke vergaderplaats	133
2.	De digitale vergaderplaats	134

HOOFDSTUK 12. DE AGENDA VAN DE GEMEENTERAAD	137
1. De vaststelling van de agenda van de gemeenteraad	137
1.1. De vaststelling door de voorzitter van de gemeenteraad	137
1.2. Het initiatiefrecht van de raadsleden: de toegevoegde agendapunten	140
1.3. Agendapunten op verzoek van het college van burgemeester en schepenen en van de burgemeester	140
2. De toevoeging van spoedeisende aangelegenheden	141
3. De toelichting van de agendapunten	144
4. De behandeling van de agenda	145
HOOFDSTUK 13. DE OPENBAARHEID VAN DE VERGADERING	147
1. Afbakening van het begrip “openbaarheid”	147
2. Openbare of besloten zitting	149
2.1. Algemeen uitgangspunt: openbare zitting	149
2.2. Afwijkingen op de principiële openbaarheid van de vergadering	150
2.3. Besloten karakter: gevolgen	154
3. Openbaarheid van hybride of digitale vergaderingen van de gemeenteraad	156
4. Niet-naleving	157
HOOFDSTUK 14. DE BERAADSLAGING EN DE STEMMING	159
1. Het quorum	159
1.1. Algemeen principe	159
1.2. Uitzondering op het vereiste quorum	161
2. Wijze van stemmen	163
2.1. Mondelinge stemming of equivalent ervan	163
2.2. Geheime stemming	167
2.2.1. Toepassingsgevallen van geheime stemming	168
2.2.2. Stemprocedure van geheime stemming	172
2.2.3. Schending van stemgeheim	174
2.2.4. Motivering bij besluit genomen bij geheime stemming	175
2.2.5. Sanctie bij niet-naleving van geheime stemming	177
3. Besluitvorming	178
3.1. Volstreekte meerderheid van stemmen	178
3.2. Herstemming	180
3.3. Terugkomen op de uitgebrachte stem	182
3.4. Notulering	182
HOOFDSTUK 15. BELANGENVERMENGING EN VERBODSBEPALINGEN	183
1. Verbod tot deelname aan de beraadslaging en de stemming	183
1.1. Algemeen principe	183
1.2. Rechtstreeks en persoonlijk belang	184
1.3. Inschatting en beoordeling van de belangenvermenging: door wie?	190
1.4. Het collectief belang als uitzondering op het verbod	190
1.5. Uitzondering op het verbod: belang als vertegenwoordiger van de gemeente in een andere rechtspersoon	193
1.6. Verbod om deel te nemen aan de beraadslaging en stemming over de vaststelling of goedkeuring van het meerjarenplan, het budget en de jaarrekening van een instantie waaraan een raadslid rekenschap verschuldigd is of waarvan hij tot het uitvoerend orgaan behoort	193
1.7. Verbod tot deelname aan de plaatsing van overheidsopdrachten	194

1.8.	Onderscheid tussen de verbodsbepaling en het onpartijdigheidsbeginsel als algemeen beginsel van behoorlijk bestuur	195
1.9.	Sanctie of gevolg bij het overtreden van het verbod tot deelname aan de beraadslaging en de stemming	196
2.	Andere verbodsbepalingen: verboden overeenkomsten	197
2.1.	Verbod om rechtstreeks of onrechtstreeks als advocaat of notaris tegen betaling te werken in geschillen ten behoeve van de gemeente	197
2.2.	Verbod om rechtstreeks of onrechtstreeks als advocaat of notaris op te treden ten behoeve van de tegenpartij van de gemeente of ten behoeve van een personeelslid van de gemeente te werken bij geschillen die betrekking hebben op beslissingen over tewerkstelling binnen de gemeente	199
2.3.	Verbod op het sluiten van overeenkomsten of het deelnemen aan een overheidsopdracht voor de gemeente	201
2.3.1.	Algemeen principe van het verbod	201
2.3.2.	Onrechtstreeks sluiten van overeenkomsten	203
2.3.3.	Uitzonderingen op het verbod tot het sluiten van overeenkomsten	205
2.4.	Verbod om op te treden als afgevaardigde of deskundige van een vakorganisatie, in het bijzonder het onderhandelingscomité of het hoog overlegcomité van de gemeente	207
HOOFDSTUK 16. DE NOTULEN EN HET ZITTINGSVERSLAG		209
1.	Inhoud van de notulen en het zittingsverslag	209
1.1.	Principe	209
1.2.	Vermeldingen in de notulen	209
1.3.	Vermeldingen in het zittingsverslag	213
1.4.	Overzicht van verplichte vermeldingen in de notulen en het zittingsverslag	214
2.	Redactie en goedkeuring van de notulen en het zittingsverslag	215
2.1.	Redactie van de notulen en het zittingsverslag	215
2.2.	Goedkeuring van de notulen en het zittingsverslag	215
2.3.	Ondertekening van de notulen en het zittingsverslag	218
3.	Bewijskracht van de notulen	218
4.	Bekendmaking van de notulen en het zittingsverslag	219
HOOFDSTUK 17. DE GEMEENTERAADS COMMISSIES		221
1.	Inleiding	221
2.	Werking en samenstelling van de gemeenteraadscommissie	221
2.1.	Openbaarheid en stemming in de gemeenteraadscommissies	221
2.2.	Aantal zetels en berekeningswijze	222
2.3.	Voordracht van commissieleden	223
2.4.	Presentiegeld	224
2.5.	Wijzigingen tijdens de legislatuur en de impact van een onafhankelijk raadslid	224
HOOFDSTUK 18. HET HUISHOUDELIJK REGLEMENT		227
1.	Inleiding: het huishoudelijk reglement	227
2.	Verplichte bepalingen in het huishoudelijk reglement	228
2.1.	Regeling rond het presentiegeld en de terugbetaling van kosten	228

2.2.	Oproeping van de gemeenteraad, terbeschikkingstelling van dossiers en verstrekken van inlichtingen	229
2.3.	Wijze van openbaarmaking van de gemeenteraad	230
2.4.	Voorwaarden rond inzagerecht, recht van afschrift en bezoekrecht	231
2.5.	Voorwaarden van mondelinge en schriftelijke vragen	232
2.6.	Wijze van notulering en terbeschikkingstelling van notulen	234
2.7.	Nadere regels voor de samenstelling en werking van commissies en fracties	234
2.8.	Wijze van ondertekening van de stukken van de gemeente	235
2.9.	Wijze van het ter kennis brengen van de beslissingen van het college van burgemeester en schepenen	235
2.10.	Bepalingen rond digitaal en hybride vergaderen	236
3.	Andere bepalingen in het huishoudelijk reglement	236
4.	Vaststelling en wijziging van het huishoudelijk reglement	237
HOOFDSTUK 19. DE DEONTOLOGISCHE CODE EN DE DEONTOLOGISCHE COMMISSIE		
		239
1.	Deontologie en integriteit	239
2.	De deontologische code	239
3.	De deontologische commissie	240